

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Opstart geïntegreerd planproces gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Vallei van de Benedenvliet/Grote Struisbeek tussen E19 en A12'

1. Situering

Het voorgenomen gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) omvat de vallei van de Benedenvliet/Grote Struisbeek tussen E19 en A12 op het grondgebied van de gemeenten Aartselaar, Antwerpen en Kontich en geeft uitvoering aan:

- de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen met betrekking tot de afbakening van de gebieden van de natuurlijk en agrarische structuur en de gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos die voor de regio Antwerpse Gordel en Klein-Brabant is uitgewerkt en waarvoor de Vlaamse Regering op 27 maart 2009 een operationeel programma heeft goedgekeurd;
- de beslissingen van de Vlaamse Regering over de herbestemming van 'signaalgebieden', zijnde overstromingsgevoelige gebieden waarvan de bestemming gewijzigd moet worden om als openruimtegebied te vrijwaren, inzonderheid de beslissing van de Vlaamse Regering van 24 januari 2014 over het signaalgebied Benedenvliet A12 (signaalgebied met bouwvrije opgave).

Op 18 december 2015 heeft de Vlaamse Regering het bekken-specifieke deel voor het Benedenscheldebekken van het stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021 vastgesteld. De Benedenvliet is één van de vijf aandachtsgebieden binnen het Benedenscheldebekken. Voor het afstroomgebied van de hoofdwaterloop Benedenvliet is er een sterke koppeling tussen de waterkwantiteits- en de waterkwaliteitsproblematiek. Het afstroomgebied van de Benedenvliet heeft een hoge overstromingsdruk in een sterk verstedelijkt gebied. De saneringsgraad is hoog en verbonden aan een belangrijke verdunning met hieraan gekoppelde overstortingen naar waterlopen en een omgekeerd werkend overstort opwaarts de A12 bij hoge neerslag. De problematiek vereist een geïntegreerde aanpak, namelijk afkoppelen van hemelwater en bijkomende berging en remediëren van de omgekeerde overstortwerking. Naast deze strikt remediërende ingrepen moet voor dit verstedelijkte stroomgebied ook het zelfreinigend vermogen van de waterloop verbeterd worden, met aandacht voor natuurverbinding, landschap en recreatie. Mogelijkheden voor herinrichting van de waterloop stellen zich ter hoogte van de Edegemse Beek en op de Benedenvliet net opwaarts de A12, langs de Cleydaellaan en afwaarts de watermolen van Schelle.

Het bekken-specifieke deel voor het Benedenscheldebekken bevat een actieplan. Relevante gebieds-specifieke acties voor het plangebied zijn:

- 6_J_008 Realiseren van bovenstroomse buffering op de Kleine Struisbeek (Edegem, Kleine Struisbeek);
- 6_E_026 Realiseren van bovenstroomse buffering op de Kloosterbeek (Aartselaar, Kloosterbeek);
- 6_N_006 Studie rond overstromingsproblematiek Benedenvliet - Grote Struisbeek opwaarts de Groeningenlei (Kontich, Benedenvliet);

- 6_F_030 Bouwen van een GOG (Gecontroleerd OverstromingsGebied) op de Kleine Struisbeek afwaarts de Doornstraat in Wilrijk (Antwerpen, Kleine Struisbeek);
- 6_F_031 Bouwen van een GOG op de Benedenvliet - Grote Struisbeek aan de Rijkerooistraat (Kontich, Grote Struisbeek);
- 6_F_097 Bouwen van een GOG op de Benedenvliet - Grote Struisbeek ter hoogte van Atlas Copco (signaalgebied) (Antwerpen/Aartselaar, Benedenvliet);
- 6_F_098 Bouwen van een GOG op de Kleine Struisbeek aan de Dijkstraat (signaalgebied) (Antwerpen, Kleine Struisbeek);
- 6_F_140 Plaatsen van een bypass voor de Benedenvliet - Grote Struisbeek of DWA onder de A12 (Antwerpen, Benedenvliet);
- 6_E_049 Afkoppelen hemelwater in bedrijvzone Terbekehof (Antwerpen, Benedenvliet);
- 6_N_022 Onderzoek en afbakening van overstromingsgebieden in de Benedenvliet - Grote Struisbeek vanaf het ROG gebied ten oosten van de A12 tot aan de watermolen op de grens van Schelle en Hemiksem Schelle (Hemiksem/Aartselaar/Antwerpen, Benedenvliet);
- 9_C_048 Organiseren en coördineren van gebiedsgericht overleg in het aandachtsgebied Benedenvliet.

In uitvoering van de acties uit het bekken specifieke deel voor het Benedenscheldebekken is een werkgroep Benedenvliet opgestart die voorgezeten wordt door gouverneur Berx en de uitvoering van de verschillende acties in het aandachtsgebied coördineert. Vanuit de werkgroep Benedenvliet wordt gevraagd om op korte termijn het geïntegreerd planningsproces voor het GRUP 'Vallei van de Benedenvliet/Grote Struisbeek tussen E19 en A12' op te starten.

Het signaalgebied is op het gewestplan bestemd als industriegebied en KMO-zone met een reservatiestrook voor een leidingstraat in overdruk. Het gaat om een actueel hoofdzakelijk onbebouwd gebied. Het recyclagepark van de gemeente Aartselaar ligt aan de rand van het signaalgebied en heeft een tijdelijke vergunning. Vanuit de gemeente Aartselaar wordt verwacht via het planningsproces duidelijkheid te krijgen over de toekomstmogelijkheden voor het recyclagepark. In de startnota wordt voorgesteld zowel een bestendigingsalternatief als een uitdoofalternatief voor de bestaande bebouwing, waaronder het recyclagepark, in het signaalgebied mee te nemen in het onderzoek.

2. Verkennend overleg: startnota en procesnota 1

De als bijlage 1 toegevoegde startnota is opgesteld door het Departement Omgeving in overleg met vertegenwoordigers van het Departement Landbouw en Visserij, het Agentschap voor Natuur en Bos, het Agentschap Onroerend Erfgoed, de Vlaamse Milieumaatschappij, het bekkensecretariaat Scheldebekken, de diensten van de gouverneur van de provincie Antwerpen, de dienst Integraal Waterbeleid van de provincie Antwerpen, stad Antwerpen en de gemeenten Aartselaar en Kontich.

Op 21 juni 2018 heeft de dienst Veiligheidsrapportage van het Departement Omgeving geadviseerd dat er geen ruimtelijk veiligheidsrapport opgemaakt moet worden voor dit plan.

Op 25 juni 2018 is het voorstel van startnota toegelicht aan de Werkgroep Benedenvliet van het Bekkenssecretariaat Benedenscheldebekken, voorgezeten door gouverneur Berx, en de werkgroep is principieel akkoord gegaan met het voorgenomen plan en de te onderzoeken alternatieven en milieueffecten.

Procesnota 1 gaat als bijlage 2.

3. Inhoud van het voorstel: doelstelling van het planproces

In de startnota worden de plandoelstellingen als volgt geformuleerd:

- het vrijwaren van de open ruimte in de vallei van de Benedenvliet/de Edegemse Beek voor de structuurbepalende openruimtefuncties landbouw, natuur, bos en waterberging;
- het vrijwaren van een overstromingsgevoelig natuurlijk valleisysteem van verdere verharding en bebouwing en het bepalen van de ontwikkelingsmogelijkheden voor bestaande bebouwing in deze vallei;
- het behouden en versterken van deze vallei als groenblauwe openruimteverbinding door de Antwerpse zuidrand.

4. Procedure

De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening stelt dat een ruimtelijk uitvoeringsplan het resultaat is van een ruimtelijk planningsproces waarbij de effectbeoordelingen procedureel en inhoudelijk geïntegreerd worden in het proces, het 'geïntegreerd planningsproces'. De integratie houdt in dat de effectbeoordelingen plaatsvinden tijdens het proces voor de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan. De effectbeoordelingen leveren gegevens over de mogelijke effecten van het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan, die meteen in het planningsproces worden verwerkt.

Het geïntegreerd planningsproces bestaat uit vijf fasen, waarbij het resultaat telkens geconsolideerd wordt in een van de volgende documenten:

1. de startnota;
2. de scopingnota;
3. het voorontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan;
4. het ontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan;
5. het definitieve ruimtelijk uitvoeringsplan.

In functie van het geïntegreerd planningsproces wordt een procesnota opgesteld die het volledige verloop van het planningsproces beschrijft. Het is een informatief en evolutief document dat in de loop van het planningsproces kan worden aangevuld. De procesnota geeft aan hoe het proces zal verlopen en bevat informatie over welke actoren betrokken worden bij het planningsproces, hoe de participatie georganiseerd zal worden, hoe omgegaan wordt met de resultaten van de participatie en hoe en wanneer de informatieverstrekking zal verlopen als ze niet geregeld wordt door de Vlaamse Regering.

Over de startnota en over de plandoelstelling wordt, na de goedkeuring ervan door de Vlaamse Regering, het advies gevraagd aan de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed (SARO), de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (MINA), de betrokken gemeenten en provincies en de adviesinstanties.

Op basis van de startnota wordt een raadpleging van de ruime bevolking georganiseerd.

Op basis van de adviezen en de participatie zal door het planteam een scopingnota, een voorontwerp van GRUP en een ontwerp van milieubeoordeling worden uitgewerkt, gevolgd door een plenaire vergadering over het voorontwerp van GRUP en de milieubeoordeling.

Na de verwerking van de adviezen over het voorontwerp van GRUP zal een ontwerp van GRUP worden uitgewerkt en voor voorlopige vaststelling worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

6. Budgettaire weerslag

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Overeenkomstig artikel 15, §2, 3°, en artikel 6, §5, van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2001 houdende regeling van de begrotingscontrole en -opmaak is het advies van de Inspectie van Financiën respectievelijk het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting niet vereist.

7. Weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling in de Vlaamse administratie, niet vereist is.

8. Weerslag op de lokale besturen

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale besturen.

9. Kwaliteit van de regelgeving

Het voorstel van beslissing betreft geen regelgeving en vereist dan ook geen wetgevingstechnisch en taalkundig advies en geen reguleringssimpactanalyse.

10. Documenten en bijlagen

Het dossier is in één exemplaar beschikbaar op de Secretarie en op de vergadering van de Vlaamse Regering.

11. Voorstel van beslissing

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan bovengenoemde startnota voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Vallei van de Benedenvliet/Grote Struisbeek tussen E19 en A12' en aan de bijbehorende procesnota 1;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, te gelasten de vereiste adviezen in te winnen over bovengenoemde startnota en de bijbehorende procesnota en de bevolking van de betrokken gemeenten te informeren over de inhoud van de startnota en te consulteren, in overeenstemming met de aanpak zoals opgenomen in de procesnota.

Joke SCHAUVLIEGE
Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw